

Állásfoglalás a *MON 863*-as kukorica-fajtacsoporttal kapcsolatban (I)

A *GMO-Kerekasztal* állásfoglalásai

Az EU tagországokban a Monsanto tulajdonú Cry3Bb1-toxint termelő *MON 863*-as kukorica-fajtacsoport importjára, s annak takarmányozási és élelmiszeripari felhasználásra van érvényes engedély.¹ A Monsanto nem kérvényezte az európai szabadföldi kibocsátásra szóló engedélyt. Ennek valószínű oka, hogy erre a célra az *nptII* (kanamycin-rezisztencia) marker gén nélküli *MON 88017*-es fajtacsoportját szánja.^{2,3} Fentiekén túl, a MTA MGKI-ban folynak vizsgálatok, melyek során a martonvásári beltenyésztett törzseket szándékoznak keresztezni a *cry3Bb1*-gént hordozó anyavonallal.⁴ Ennek távlati célja, hogy egy Monsantoval közös kutatási programban hazai kukoricafajtákon alapuló kukoricabogár-ellenálló fajtacsoportot fejlesszenek ki.

A *MON 863*-as kukorica-fajtacsoport takarmányozási- és élelmiszerbiztonságát az EFSA (Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal) döntően a Monsanto *MSL 18175*-ös jelzetű dokumentációjára támaszkodva állapította meg.⁵ E dokumentáció adatainak és üzeneteinek ellentmondásaira többen felhívták a figyelmet, például Pusztai Árpád, a Skót Tudományos Akadémia tagja is.⁶ Nemrégén napvilágot látott Gilles-Eric Séralini professzor és munkatársainak cikke, akik az *MSL 18175*-dokumentáció alapadatait többféle statisztikai módszerrel megvizsgálták, s arra a következtetésre jutottak, hogy a számítható adatok 8%-a szignifikáns eltérést mutat.⁷ Ezek figyelembe vétele a dokumentum értékelése során megkerülhetetlen. A biológiai üzeneteit tekintve sok tekintetben konzekvensnek nem nevezhető eredmények elsősorban a kísérleti munka színvonalát kérdőjelezték meg. A hímpatkányoknál tapasztalt veseproblémák valószínűleg a tartási körülmények elégtelenségére világítottak rá, míg a nöstényeknél rögzített toxikus májelváltozás bizonyosan további kivizsgálást érdemel, tekintettel arra, hogy Cry-toxinok esetében ez a probléma már korábban is felmerült. Állásfoglalásunk az, hogy az *MSL 18175* dokumentációban foglaltak nem alkalmasak arra, hogy a *MON 863* kukorica-fajtacsoport táplálkozásbiztonságát Európa számára perdöntően megalapozzák.

Fentiek alapján úgy gondoljuk:

(*Ia*) az EFSA GMO Panelje a *MON 863* esetében megfelelő körültekintés nélkül, tudományos szempontból nem kellően megalapozottan adott ki takarmányozási és élelmiszeripari felhasználásra engedélyezést segítő véleményt, s ezért javasoljuk, hogy a működő hazai géntechnológiai hatóságok (Mezőgazdasági Géntechnológiai Hatóság, Géntechnológiai Szakhatóság) az élelmiszerbiztonsági vizsgálatok megismétlésére és az európai engedély felfüggesztésére tegyenek javaslatot, vagy csatlakozzanak ilyen irányú európai kezdeményezésekhez;

(*Ib*) javasoljuk a hazai élelmiszerbiztonsággal foglalkozó hatóságoknak, hogy sürgősen vizsgálják felül a *MON 863* – valószínűleg feldolgozott termékekben csekély –

¹ <http://www.gmo-compass.org/gmo/db/53.docu.html>

² <http://www.gmo-compass.org/gmo/db/81.docu.html>

³ http://gmoinfo.jrc.it/gmp_report.aspx?CurNot=B/HU/06/11/6;

http://gmoinfo.jrc.it/gmp_report.aspx?CurNot=B/HU/06/11/7

⁴ http://gmoinfo.jrc.it/gmp_report.aspx?CurNot=B/HU/06/11/8; <http://nol.hu/cikk/393705/>

⁵ <http://www.monsanto.com/monsanto/content/products/technicalandsafety/fullratstudy.pdf>

⁶ <http://www.es.hu/pd/display.asp?channel=INTERJU0531>

⁷ <http://www.springerlink.com/content/02648wu132m07804/>

importját, s kezdeményezzék moratórium kihirdetését, amíg a megismételt táplálkozásbiztonsági vizsgálatok ennek ellenkezőjét nem teszik számukra lehetővé;

(Ic) a hazai élelmiszerbiztonsággal foglalkozó hatóságok vizsgálják felül újra a Cry-toxinokat tartalmazó takarmányok és élelmiszerek biztonságos voltát, különös tekintettel a MON 863-mal azonos Cry-toxin termelő MON 88017 fajtacsoportét, amelyre hazai fejlesztési vizsgálati erőfeszítések irányulnak. Kiemelten ellenőrizték a májkárosító hatására vonatkozó adatokat a magyar takarmányozási és élelmiszerfogyasztási profilnak megfelelően;

(Id) a Magyar Országgyűlés hasson oda, hogy ötpárti határozatának értelmében sürgősen alakuljon meg az Egészségügyi Géntechnológiai Hatóság és Szakhatóság, amelynek kiemelten kell foglalkoznia ezzel az üggyel, s ellenőrizze, hogy fél év múltán hogyan áll az 53/2006 (XI. 29) OGY határozatban foglaltak részarányos teljesítése.

a GMO-Kerekasztal tagjai közül: **Ács Sándorné** (Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Kht., Kishantos; IFOAM); **Ángyán József** prof., DSc. (Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága); **Bakonyi Gábor** prof., DSc. (Szent István Egyetem, Állattani és Ökológiai Tanszék, Gödöllő); **Bardócz Zsuzsa** DSc. (GENÖK, Norvégia/Skócia/Magyarország); **Bauer Lea** (Biokontroll Hungária Kht., Budapest); **Békési László** prof., CSc. (Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet, Méhtenyésztési és Méhbiológiai Kutatócsoport, Gödöllő); **Darvas Béla** prof., DSc. (MTA Növényvédelmi Kutatóintézet, Ökotoxikológiai és Környezetanalitikai Osztály, Budapest); **Dömölki Livia** (Fogyasztóvédelmi Szervezetek Országos Szövetsége, Budapest); **Horváth András** CSc. (MTA Ökológiai és Botanikai Kutató Intézete, Vácrátót); **Illés Zoltán** dr. (Közép-európai Egyetem, Budapest); **Kajner Péter** (Magyar Környezetgazdaságtani Központ, Budapest); **Kövics György** prof., CSc. (Debreceni Egyetem, Agrártudományi Kar, Növényvédelmi Tanszék, Debrecen); **Lövei Gábor** CSc. (University of Aarhus, Faculty of Agricultural Sciences, Department of Integrated Pest Management Flakkebjerg Research Centre, Slagelse, Dánia); **Menyhért Zoltán** prof., DSc. (ex-Szent István Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet, Gödöllő); **Papp László** prof., DSc., az MTA rendes tagja (Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest); **Pataki György** PhD. (Corvinus Egyetem, Vállalatgazdaságtan Intézet, Döntésmélet Tanszék, Budapest); **Pusztai Árpád** prof., PhD., a Skót Akadémia tagja (GENÖK, Norvégia/Skócia/Magyarország); **Roszik Péter** dr. (Biokontroll Hungária Kht., Budapest; Biokultúra Szövetség); **Rózsa Lajos** DSc. (MTA-MTM Állatökológiai Kutatócsoport, Budapest); **Sajgó Mihály** prof., DSc. (ex-Szent István Egyetem, Kémia és Biokémiai Tanszék, Gödöllő); **Székács András** DSc. (MTA Növényvédelmi Kutatóintézet, Ökotoxikológiai és Környezetanalitikai Osztály, Budapest); **Takács-Sánta András** (ELTE TTK, Budapest); **Tanka Endre** prof., DSc. (Károli Gáspár Református Egyetem, Környezetvédelmi és Agrárjogi Tanszék, Budapest); **Varga Zoltán Sándor** prof., DSc. (ex-Debreceni Egyetem, Természettudományi Kar, Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszék, Debrecen).